

domsretten, ved at ønske dette Lovforslag fremmet, og ønske, at Staten gjør Brug af saamegen Ret, som dette Lovudkast foreslaaer; thi det er ikke nyt, men det er, som sagt, allerede anvendt ikke alene til Anskaffelse af Boliger for Natmændenes Familier, men i mange andre Tilfælde anvendt i Staten.

Hvad den ærede Deputerede for Maribo Amts 4de District (Monrad) anførte om, at det var saa aldeles forfrækkeligt, at der kunde skee en saadan Record med Fæsteren uden Godsseierens Vidende, uden at han fik Leilighed til at yttre sig derom (Hør!), maa jeg dertil bemærke, at det kan der jo saare let gives ham Leilighed til, og vil jo af sig selv gives ham Leilighed til; thi, forinden en saadan Bestemmelse, som dette Udkast foreslaaer, kan komme til Anvendelse, vil der iforveien være forhørt i det Sogn, hvor Trangen til slige Beboelser findes, om saadan Beboelsesleilighed er at faae, og hvad der, i Mangel deraf, vil blive at foretage, og ved denne Leilighed vil da Grundeieren virkelig blive adspurgt og faae Leilighed til at høres i denne Anledning. Naar de da derved selv have kunnet komme overeens om at anskaffe saadanne Byggepladser, vil der ikke blive videre Tale om, at Dyriigheden skal foranstalte det efter nærværende Lovforslag. Bliver det altsaa alligevel foranstaltet, saa er der jo overvættets Trang dertil, saa er der en Nødvendighed tilstede, som gjør, at Loven maa anvendes, saa er det Hensynet til, hvor Almeenvæltet absolut udkræver det, og altsaa her at gjøre Indgrebet. At forøvrigt Fæsteren er i Besiddelse af sin Jord i sin Fæstetid, og at altsaa den Anvendelse, som gøres enten af Udkanten eller Indkanten af hans Lod, kan være Cieren, om ikke lige gyldig saa dog virkelig uvedkommende, er ogsaa vist, ligesom og Betalingen, naar Cieren faaer hvad han skal have, og hans Eiendom ikke fordærvet; thi den Fæsteafgift, som er betinget, svarer jo Fæsteren. Hvad den samme ærede Deputerede anførte om formeget og forliden Arbeide som de 2 Marsfager til nærværende Trang, hvorom Talen er, da er det ganske vist, at, hvor for meget Arbeide findes, det vil sige, hvor Arbeidsmængden bliver i den Grad, at Arbeiderne strømme derhen, der er det ganske vist, som

den ærede Deputerede anførte, at der gøres Udvei for Beboelse til alle de Arbeidere, som paa dette Sted vil være fornødent (Hør!). Der er altsaa andre Steder, hvor der er for i det Arbeide, men er der Oversflødighed af Arbeidere, saa maae de trække derafra Hiftisen, og altsaa maa Communen hjælpe dem Hiftisen, som ere saa nær Fattigvæsenet, at de ikke kunne hjælpe sig selv med Flytningen; det er jo den Forsorg, som Communen maa yde (Hør!) for ikke at faae dem gjort heelt trængende. Vi maae stræbe at afværge Armoden og forhindre Pauperismen fra at spire, og det skeer netop ved at befordre Arbeidere derhen, hvor Arbeidet gives (Hør!), hvor de kunne trives, hvor de kunne forplante sig og forsørge sig selv med Bolig og Aft; og det er den sande Tingenes Orden. Vil altsaa Communen gjøre det, saa er det godt; men, saalænge vi kun have den nærværende Fattiglovgivning, som skal anvendes til blot Hjælp i Nøden, og er bleven anvendt mere til at sørge Fattigdommen, end til at afværge den (Hør!), det vil sige, afværge, at ingen Beboere skal flytte ind i de fremmede Sogne eller Districter, hvor det kunde blive Følgen, at de ville blive hjemfaldne til Fattigvæsenet — en saadan Omhyggelighed, hvor den ene Fattigcommune staaer saa at sige ligeoverfor en anden paa Vagt, af Frygt for, at de Indflyttede engang i Tiden ville blive til Byrde, har netop sørøget Armoden; — i den Tanke at forebygge Armoden, har denne Frygt fremkaldt den; thi der er ikke saa Forslyttelser fra det ene Sted til det andet, som ere blevne forbudte, ikke blot af denne Grund af Godsseiere, men ogsaa af Selveiere og af Sogneforstandere, i de smaa ligesaagodt som i de store Sogne, fordi at de ikke have villet tillade fremmede Ankomne, at bebøe Huusleiligheder i Sognene, for at forebygge tilkommende Trang, og derved gjort nærværende Trang for disse Huusvilde. Trangen, hvorom her tales, til Beboelse for arbeidsdygtige Huusvilde, som ikke ere hjemfaldne til Fattigvæsenet, men kunne snart komme dertil, hvis der ikke gøres noget for dem — denne Trang kan vistnok ikke tilstrækkeligt afhjælpes ved nærværende Lovudkast, den kan kun tilfredsstilles i yderste Nødtilfælde ved dette Lovudkast, den